

Splet 2.0 (Web 2.0)

Robert Klinc

rklinc@itc.fgg.uni-lj.si

Splet 2.0

- ⊙ avtor: Tim O'Reilly, Web 2.0 konferenca 2004

- Izhaja iz tega, da je princip delovanja uspešnih internetnih podjetij podoben
- pristop se precej razlikuje od pristopa t.i. .COM podjetij okoli leta 2000

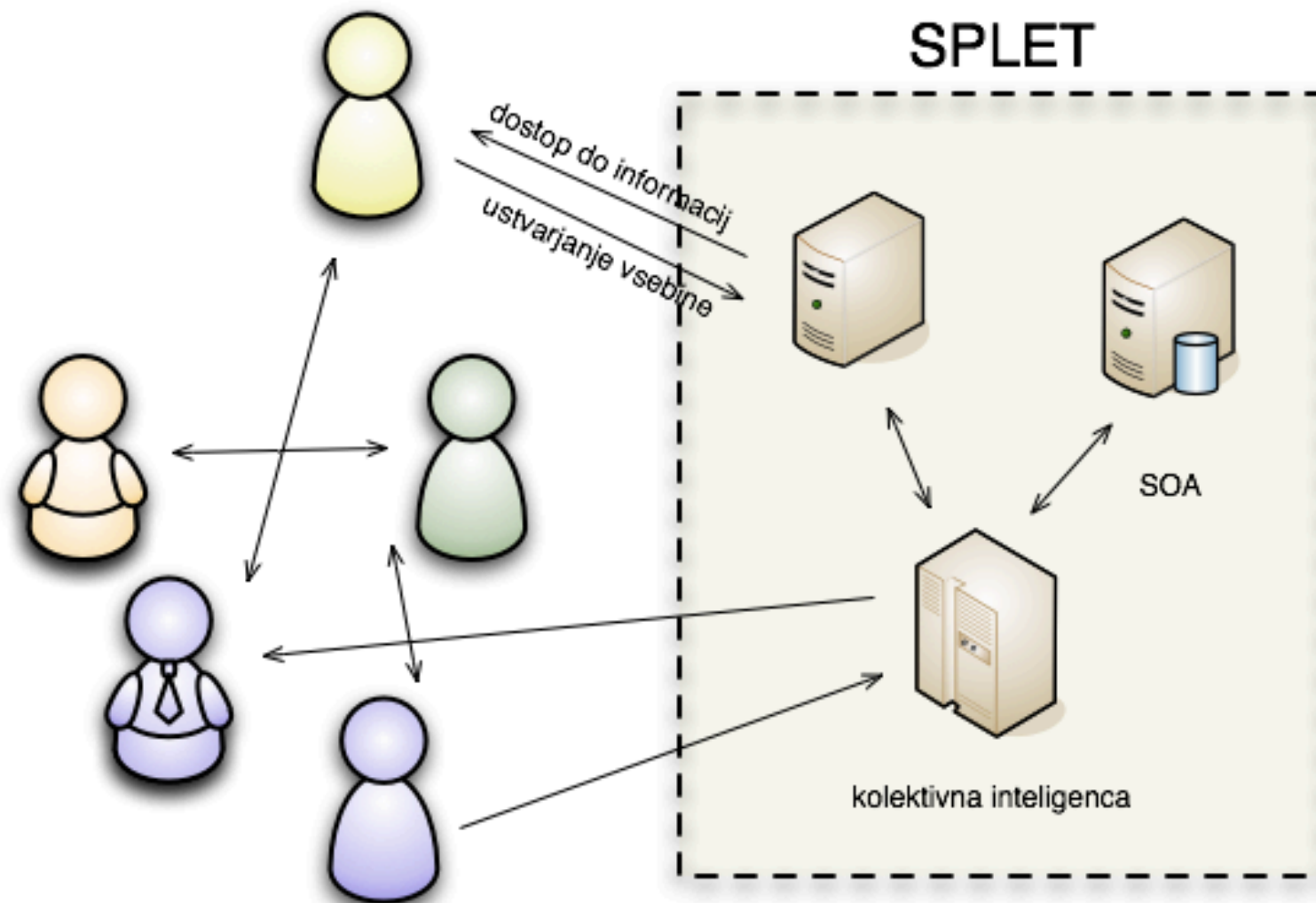
- ⊙ nova generacija spletnih aplikacij:

- uporabniki prispevajo vsebine
- deljenje znanja
- kolektivna inteligenca
- splet je platforma za programske aplikacije
- podatki pridobijo na pomenu

Sestavine spleta 2.0

- ⊙ Socialne mreže
 - uporabnik sodeluje in ustvarja vsebine
 - demokracija
- ⊙ Bogate internetne aplikacije (RIA)
 - namizje v brskalniku
 - interaktivne aplikacije (povleci in spusti, ...)
- ⊙ Servisno usmerjene arhitekture (SOA)
 - deljenje informacij in servisov med aplikacijami
 - spletni servisi, RSS, sestavljeni servisi, ...

Splet 2.0

Web 1.0 ≠ Web 2.0

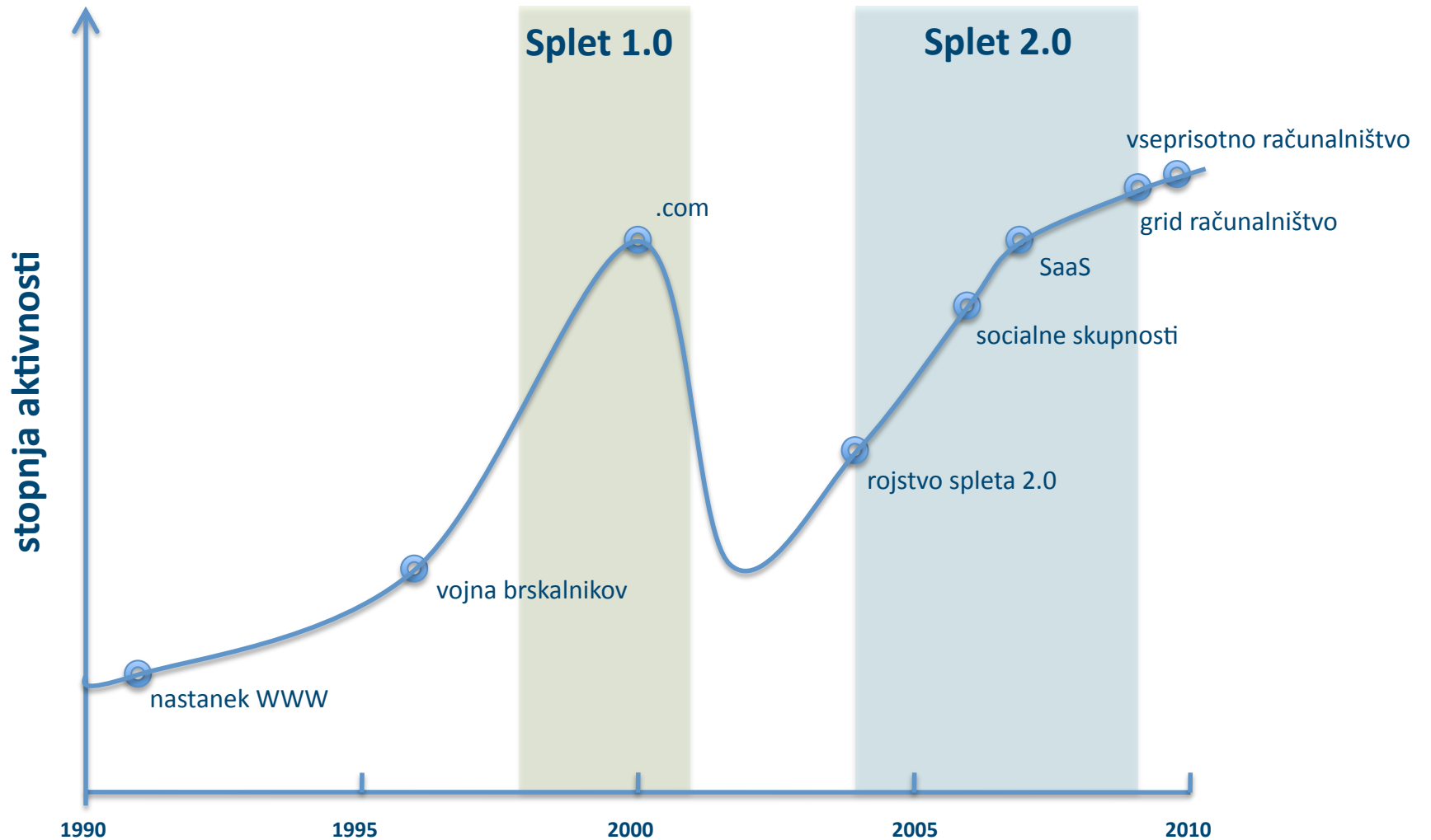
- ⊙ AltaVista ≠ Google
- ⊙ Hotmail ≠ Yahoo Mail
- ⊙ Ofoto ≠ Flickr
- ⊙ Mp3.com ≠ iTunes
- ⊙ Geocities ≠ Blogger
- ⊙ MapQuest ≠ Google Maps
- ⊙ Encarta ≠ Wikipedia
- ⊙ Internet Explorer ≠ Firefox

Web 1.0 ≠ Web 2.0

Web 1.0	Web 2.0
objavljanje	sodelovanje
branje	branje in pisanje
sistemi za upravljanje vsebine	wiki
osebne strani	blogi
klasifikacije	označevanje
podjetje	skupnost
uporabnik	socialna mreža
zaznamovanje	skupinsko označevanje
...	...

Tehnološki razvoj

Web 2.0 primeri

- ⊙ Wiki
- ⊙ Blog
- ⊙ Strani z multimedijskimi vsebinami
- ⊙ Folksonomije
- ⊙ Socialne mreže
- ⊙ Spletne skupnosti
- ⊙ Spletne aplikacije
- ⊙ ...

Web 2.0

Web 2.0 značilnosti

- ⊙ Uporaba odprtih (in standardiziranih) formatov
- ⊙ Ni zapiranja pred zunanjim svetom (!!!)
- ⊙ Uporabniki ustvarjajo vsebino
- ⊙ Uporabniki so lastniki vsebine
- ⊙ Vsebina se lahko uporablja povsod
- ⊙ Podatki so dostopni z množice naprav

Web 2.0 značilnosti

- ⊙ Web 2.0 niso produkti, pač pa servisi!
- ⊙ Preprostost!
- ⊙ Prilagajanje uporabnikom
 - Vsak posameznik je drugačen
 - Nekateri želijo biti drugačni
 - Uporabnikom je omogočeno spreminjanje aplikacije
 - Uporabniki se morajo počutiti kot doma
 - Zato:
 - MY YAHOO
 - iGoogle
 - Myspace
 - Facebook
 - Firefox razširitve

Primer: ta prosojnica je primerna
za tiskanje!

Web 2.0 značilnosti

- ⊙ Web 2.0 niso produkti, pač pa servisi!
- ⊙ Preprostost!
- ⊙ Prilagajanje uporabnikom
 - Vsak posameznik je drugačen
 - Nekateri želijo biti drugačni
 - Uporabnikom je omogočeno spreminjanje aplikacije
 - Uporabniki se morajo počutiti kot doma
 - Zato:
 - MY YAHOO
 - iGoogle
 - Myspace
 - Facebook
 - Firefox razširitve

Primer: ta prosojnica je primerna
za splet!

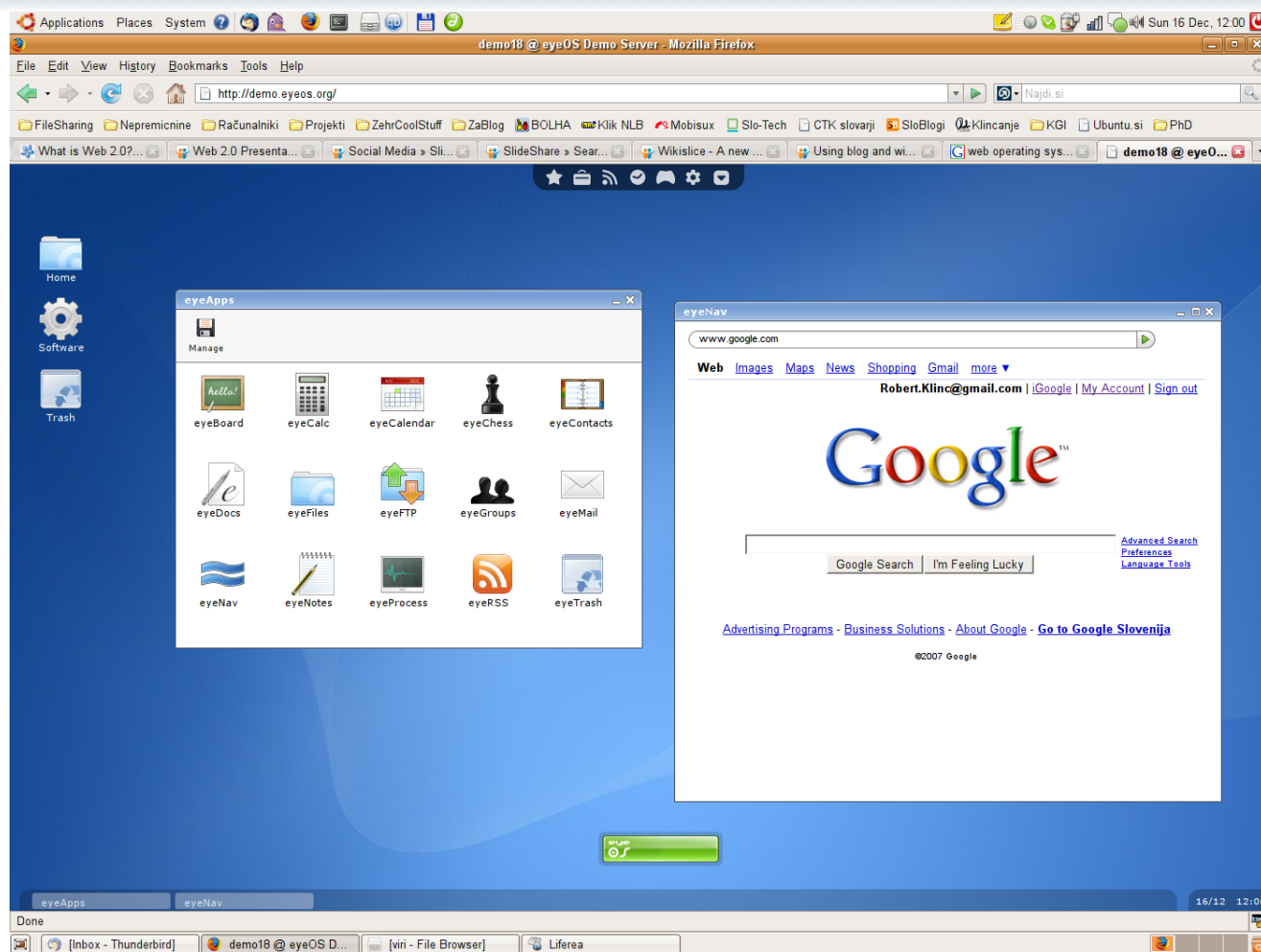
Web 2.0 = bogata uporabniška izkušnja

- ⊙ Mora biti preprost za uporabo
- ⊙ Uporaba mora biti zabavna
- ⊙ Grajenje mreže je nujno
- ⊙ Uporabniška izkušnja mora biti intuitivna in neboleča
- ⊙ Način uporabe mora biti kot v namiznih aplikacijah

The machine is using us

Text is [^]unilinear
said to be

Splet kot platforma → EyeOS

<http://www.eyeos.org>

Web 2.0 = skupinska inteligenca

- ⊙ Učinki in prednosti mreženja so glavna prednost Web 2.0
- ⊙ Modrost množic – dodana vrednost so uporabniki
 - Amazon, eBay, Mimovrste
 - Ocene uporabnikov
 - Podobni izdelki
 - Popularni izdelki
 - Wikipedia
 - Vsebino ustvarjajo uporabniki
 - Flickr
 - Zaznamki k slikam
 - Oblaki zaznamkov
 - P2P sistemi (BitTorrent)

Web 2.0 zakonitosti

- ⊙ Vse je BETA
- ⊙ Servisi se vseskozi spreminjajo
 - Microsoft izdaja na 2-3 leta
 - Google spreminja servise mesečno
 - Flickr prenovi servis vsakih 6 mesecev
- ⊙ Servisi se ne uporabljajo samo preko PCjev
 - Mobilni telefoni, dlančniki, konzole, televizorji, ...

Kaj je Web 2.0?

- ⊙ Socialne mreže

- Facebook, myspace, hi5, ...

- ⊙ Blogi

- ⊙ RSS

- ⊙ Wiki

- ⊙ P2P (File sharing)

The Facebook logo, featuring the word "facebook" in a white, lowercase, sans-serif font, set against a dark blue rectangular background.

Wikipedia

- ◎ Web 2.0 princip, podoben delu na odprtokodnih projektih
 - Vsebinsko prispevajo uporabniki
 - Vsebinsko popravljajo uporabniki
 - Privzeto je zaupanje

RSS

⦿ Kaj je RSS?

- RSS je družina XML datotečnih oblik za spletno zlaganje (angl. web syndication)
- Ponavadi to tehnologijo uporabljajo spletne strani, ki nudijo novice (tudi blogi)
- Okrajšava se uporablja za sledeče standarde:
 - Rich Site Summary (RSS 0.9x; slo: Zgoščeni povzetek strani)
 - RDF Site Summary (RSS 0.9 in 1.0; slo: Povzetek strani po standardem okviru za opis virov)
 - Really Simple Syndication (RSS 2.x; slo: Zares preprosto zlaganje)

Blog

- ⊙ Kaj je blog?
- ⊙ Definicija:
 - Blog je pogosto obnovljena spletna stran, na kateri si vpisi sledijo po obratnem kronološkem zaporedju – od najnovejšega k najstarejšemu. (Herring et al 2004, 1)
- ⊙ Značilnosti:
 - Platforma poenoti obliko:
 - časovno urejeni zapisi,
 - datum, čas,
 - komentarji,
 - povezave, tekst, slike, avdio in video gradivo.

Wiki

- ⊙ Spletna stran, ki uporabnikom omogoča sodelovanje:
 - dovoljuje urejanje/popraviljanje/posodabljanje obstoječe vsebine
 - dovoljuje dodajanje nove vsebine
- ⊙ Uporabnik vse opravi preko spletnega brskalnika
- ⊙ Popraviljanje vsebine lahko omogočimo za vse, ali pa samo za skupine uporabnikov
- ⊙ Popravki/spremembe so takoj vidne na wikiju, vidna pa je tudi zgodovinska sled popravkov
- ⊙ Najbolj znan primer wikija = Wikipedia

LinkedIn

- ⊙ Vzdrževanje kontaktov
- ⊙ Objava CV, kjer je na ogled potencialnim delodajalcem
- ⊙ Prikaz sposobnosti
- ⊙ Priporočila (!)
- ⊙ Krog povezav

LinkedIn®

Twitter

twitter

Bring that beat back!

You'll be able to access Twitter again in just a second. We're just shuffling a few things around.
Just hang tight or [click here](#) to see if Twitter is once again ready to rock.

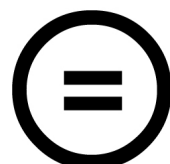
Twitter

- ⊙ Mikrobloganje – trenutni trend
- ⊙ Povej bistvo v 140 znakih!
- ⊙ Bistvene prednosti:
 - HITROST! AŽURNOST!
 - Uporaba z računalnikom, mobilnikom, preko SMS, brskalnika, ...
 - Spremljaš samo tisto, kar želiš!

The screenshot displays the Twitter web interface. At the top, the Twitter logo is on the left, and navigation links (Home, Profile, Find People, Settings, Help, Sign out) are on the right. The main content area features a tweet composition box with the prompt "What are you doing?" and a character count of "140". Below the box, the latest tweet is visible: "@ZigaTurk You are obviously following too many people. For me, even 50 is too much... 18 minutes ago". Below this, two more tweets are shown: one from "robertklinc" replying to "@ZigaTurk" with the same text, and another from "ZigaTurk" stating "258 tweets received over the weekend. This is NOT fun any more!". On the right sidebar, the user profile for "robertklinc" is shown, including a profile picture, name, and statistics: 36 following, 55 followers, and 696 updates. Below the profile, there is a link for "Twi-droid" and a "Home" section with the user's handle "@robertklinc".

Web 2.0 težava

- ⦿ Kdo je lastnik vsebine?

- ⦿ <http://creativecommons.org>

Web 2.0 → Povzetek

- ⊙ Ni produktov, so le rešitve
- ⊙ Aplikacije uporabnikom dopuščajo spremembe
 - Ni vnaprej določenih situacij
- ⊙ Uporabniki dodajajo vrednost
- ⊙ Aplikacije so vedno BETA
- ⊙ Uporabljajo se različne naprave

Web 2.0 primeri

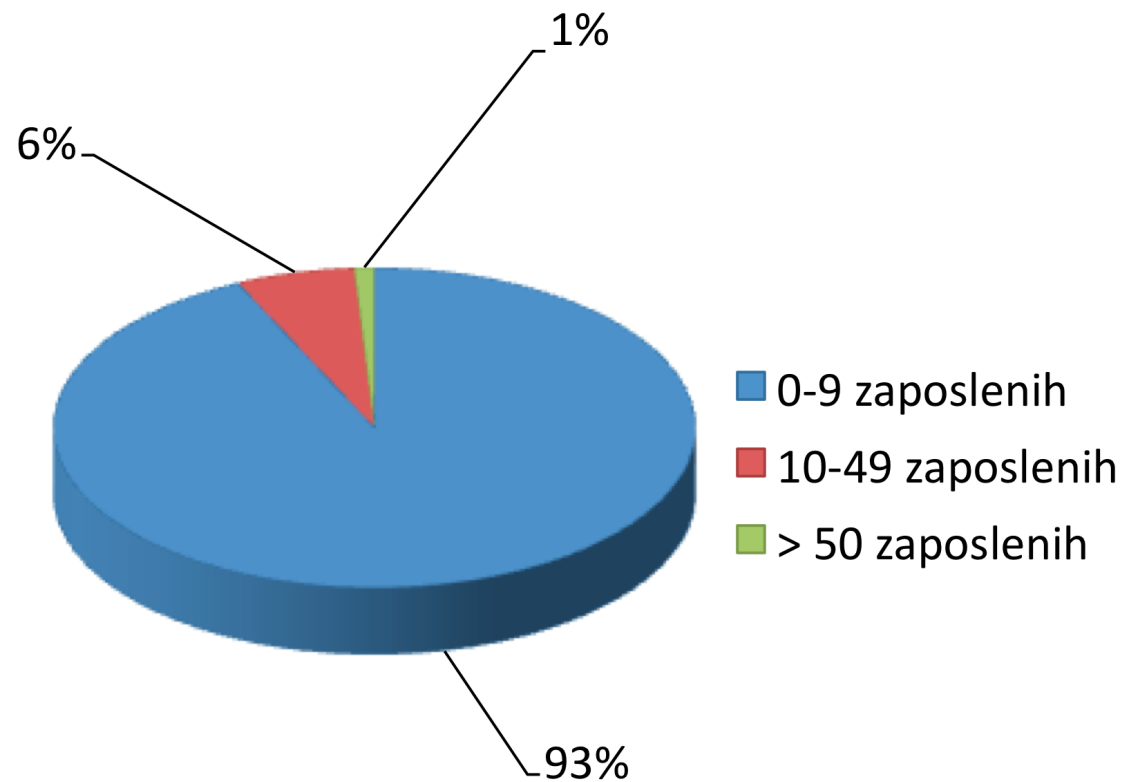
- ⊙ [Wikipedia](#)
 - ⊙ [Blog](#)
 - ⊙ [Flickr](#)
 - ⊙ [YouTube](#)
 - ⊙ [Facebook](#)
 - ⊙ [Twitter](#)
 - ⊙ [Slideshare](#)
 - ⊙ [Delicious](#)
- ⊙ Google Docs
 - Document
 - Presentation
 - Spreadsheet
 - Forms

Problem

◎ Thomas Froese:

- “Most of the systems would increase complexity of the projects.”
- “Success of construction IT R&D may depend on better ability to deal with systems’ complexity.”

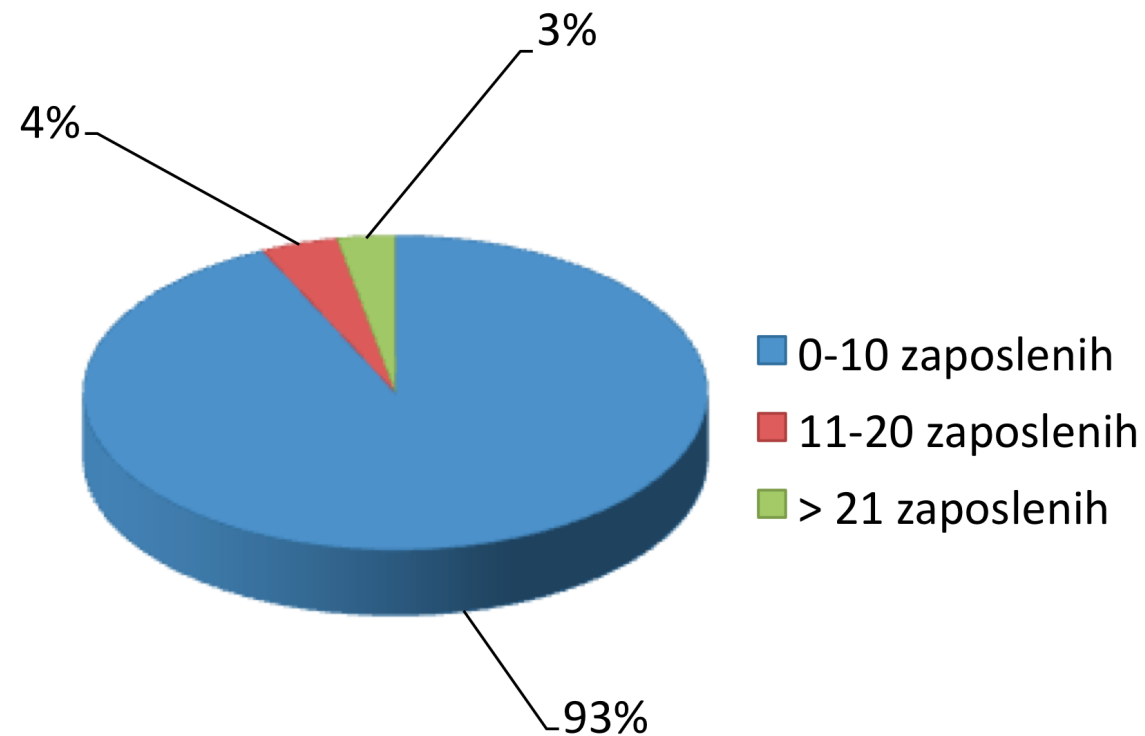
Velikost podjetja - Slovenia

vir: Statistični urad Republike Slovenije (2008)

vir: Statistični urad Republike Slovenije (2008)

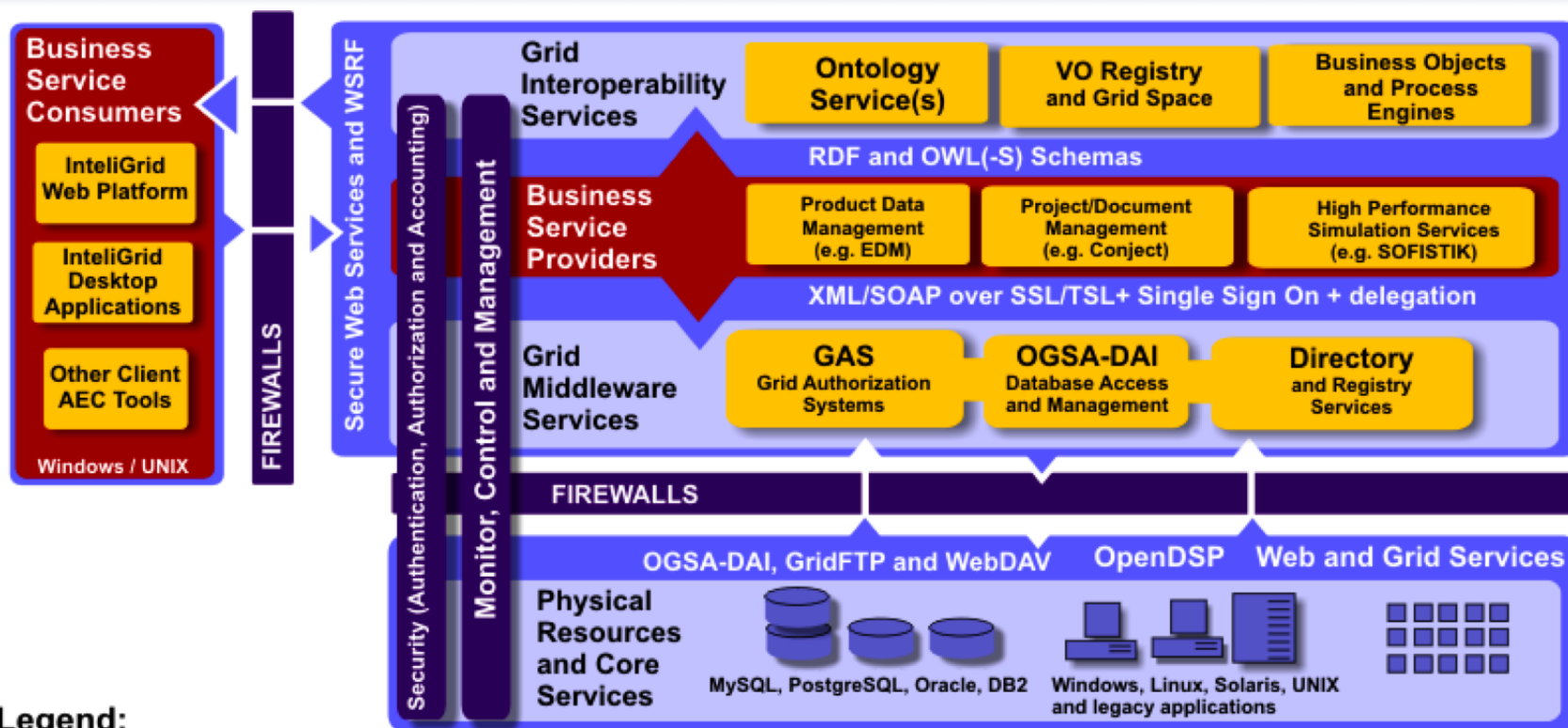
Velikost podjetja - Evropa

vir: prodAEC (2004)

vir: prodAEC (2004)

InteliGrid arhitektura

Legend:

Domain and business specific plugins and extensions

Security, AAA and data protection InteliGrid mechanisms

Core InteliGrid middleware services and tools

Glavne prepreke

- ⊙ Kulturne prepreke.
- ⊙ Tehnološke in varnostne prepreke.
- ⊙ Zavedanje + generacijske razlike.
- ⊙ Ni enotnega modela.